

Dkt. Robert A. Peterson, Ufunuo na Maandiko, Kipindi cha 9, Theolojia ya Ufunuo wa Jumla, Kumjua Mungu Kupitia Ufunuo Maalum, Aina za Agano la Kale, Waebrania 1:1-2

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatifu. Hii ni kipindi cha 9, Theolojia ya Ufunuo wa Jumla, Kumjua Mungu Kupitia Ufunuo Maalum, Aina za Agano la Kale, Waebrania 1:1-2.

Tunaendelea na utafiti wetu wa ufunuo wa Mungu kwa theolojia ya ufunuo wa jumla tunapojaribu kuweka mambo pamoja kimfumo. Tunathibitisha ukweli halisi wa ufunuo wa jumla wa Mungu.

Mungu hujifunua kwa watu wote, sikuzote na kila mahali. Anajifunua katika uumbaji, Zaburi 19:1 na 2, Warumi 1:20 na 21, Yohana 1:4 na 5. Anajifunua katika wanadamu, asili ya maadili, Warumi 1:32, Warumi 2:14 na 15, na Mhubiri 3:11. Na tatu anajifunua katika uangalizi wake, Matendo 14:15 hadi 17, Matendo 17:26, 27. Hivyo Mungu huwapa wanaume na wanawake wote maarifa ya kujihusu.

Ulimwengu unaotuzunguka unamshuhudia muumba wake. Maumbile yetu ya kimaadili yanamshuhudia Mungu. Faida anazowapa wanadamu kwa kutoa mvua zinamshuhudia.

Ufunuo wa jumla unafunua nini kuhusu Mungu? Unaonyesha uwepo na utukufu wake, Zaburi 19:1. Unafunua asili yake ya kimungu, nguvu, na jukumu lake kama muumbaji, Warumi 1:20. Unafunua utakatifu wake, haki, na kazi ya hukumu, Warumi 2:14 na 15. Unafunua wema wake, Matendo 14:17 na Matendo 17:26 na 27. Sifa zingine za kimungu zinafafanuliwa kutokana na hizi, kama vile hekima, uzuri, na utukufu, ambazo huja akilini haraka.

Ufunuo wa jumla wa Mungu ni wa ulimwengu wote, hutokea wakati wote, na unawafikia watu wote. Kwa hivyo hatuwezi kuepuka ufunuo wake. Tunatoa hukumu kila siku.

Tunatoa hukumu kila siku zinazofichua uhalisia wa sheria ya Mungu iliyochorwa katika asili yetu, Warumi 2:14, 15. Tunapoangalia anga au kiumbe chochote, tunaona kazi ya mikono yake. Hatuwezi kula matunda au mboga bila kuonyeshwa wema wake wa maongozi, Matendo 14:15 hadi 17.

Anapanga nyakati na mipaka ya taifa ili watu waweze kumtafuta, Matendo 17:27, 28. Mungu hafichi maarifa yake mwenyewe. Pia kuna vipengele vya kibinafsi vya ufunuo wa jumla.

Ni nini kinachowapata wanadamu? Wanaitikiaje? Paulo anafundisha kwamba Mungu hufanya ufunuo wake wa jumla wa nje uwe wazi kwa watu wote, Warumi 1, 20. Wanatambua sifa za Mungu wanapoangalia vitu alivyoviumba. Kwa maana hii, wote wanamjua Mungu.

Ni vivyo hivyo na ufunuo wa ndani kwa ujumla. Watu huonyesha ujuzi wa utakatifu wa Mungu kila wanapohukumu matendo yao au kujitetea au kujilaumu, Warumi 2, 15. Kwa maana hii, wao ni ufunuo kwao wenyewe na kwa wengine wa utakatifu na haki ya Mungu.

Hata hivyo, ingawa Mungu anajifunua kwetu sote kwa uwazi, na ingawa anahakikisha kwamba ufunuo huu unatufikia, hatufaidii kikamilifu na ufunuo wa Mungu katika uumbaji, dhamiri, au majaliwa kama tunavyopaswa. Kwa mitazamo ya kihistoria na ya kisasa kuhusu ufunuo wa jumla, tazama Daniel Strange katika sura inayoitwa Ufunuo Mkuu katika kitabu kinachoitwa Faith Comes by Hearing, A Response to Inclusivism, kilichohaririwa na Christopher Morgan na mimi. Ninapaswa kusema na mimi. Hadi tutakapomjua Kristo, tunakandamiza, tunapotosha, na kutumia vibaya ufunuo mzuri wa Mungu juu yake mwenyewe.

Tunapinga ufunuo wake wa jumla wa nje na kwa kiburi na uasi, tunabadilisha maarifa ya Mungu aliye hai na sanamu. Tunatumia vibaya ufunuo wake wa jumla wa ndani kwa kutumia hisia zetu za maadili kwa unafiki, Warumi 2:2 na 3, na zaidi. Au kwa kujiingiza katika kile tunachojua kuwa si sahihi na kuwahimiza wengine kufanya vivyo hivyo.

Tunafurahia wema wa Mungu wa maongozi lakini tunashindwa kumpa utukufu na badala yake tunaabudu sanamu, hata zile tunazoumba akilini mwetu. Niko kwenye ile ya tatu hivi sasa. Matendo 14:14 hadi 17, Matendo 17:26 hadi 28.

Mungu ni mvumilivu, lakini hatashindwa kujibu uasi na ukosefu wa shukrani wa wanadamu. Katika kuhubiri injili, anatoa wokovu katika Kristo kwa wote wanaoamini. Lakini pia anaonyesha hasira yake dhidi ya wote wanaopinga ufunuo wa jumla kila mara.

Warumi 1:16 hadi 18. Anawaacha watu kama hao wafuate tamaa zao za dhambi na kuwaruhusu kufuata ibada ya sanamu, kutenda dhambi, na kuteseka kwa mawazo yaliyofifia. Warumi 1:21 hadi 28.

Atawahukumu kwa haki wale wanaojua lililo jema na bado wanafanya lililo baya. Warumi 1:32. Wale wanafiki katika hukumu zao za kimaadili wanajiwekea akiba ya

ghadhabu katika siku ya ghadhabu wakati hukumu ya haki ya Mungu itakapofunuliwa.

Warumi 2:5. Kwa ujumla, kutokana na majibu ya dhambi ya watu hawa kwa ufunuo wa jumla, Mungu huwaacha bila udhuru. Warumi 1, 20. Maswali mengine yanaibuka.

Je, theolojia ya asili, inayotegemea ufunuo wa jumla, si maandiko, inawezekana kwa watu ambao hawajaokoka? Kama tulivyoona, baadhi ya ukweli kuhusu Mungu huangaza kupitia ufunuo wa jumla. Uwepo na utukufu wa Mungu. Zaburi 19 :1. Asili ya Mungu, nguvu, na jukumu lake kama muumbaji.

Warumi 1:20. Utakatifu, haki, kazi ya hukumu. Warumi 2:14 na 15. Na wema wake. Matendo 14:17 na 17:26, 27. Kweli zingine hakika zinadokezwa. Sisi ni wenye dhambi. Waovu wataadhibiwa. Tunahitaji msamaha. Watu ni muhimu. Mungu ndiye sababu ya uzima. Na kadhalika.

Lakini kweli na dhana nyingi muhimu hazingejulikana kamwe kupitia ufunuo wa jumla pekee. Utatu. Yesu.

Kifo chake cha badala. Ufufuo wake wa kimwili. Kuhesabiwa haki kwa imani.

Roho Mtakatifu. Na wengine. Zaidi ya hayo, mbali na Kristo na ufunuo maalum, tunapotosha maarifa na ukweli tunaopewa.

Kwa bahati mbaya, bila Kristo, hatukimbilii nuru bali tunaikimbia. Tunabadilisha ukweli wa Mungu na ibada ya sanamu, na tunaepuka njia ya Mungu na badala yake tunachagua dhambi iliyo wazi. Je, watu ambao hawajaokoka wataokolewa kwa kutii nuru ya ufunuo wa asili? Kwa kusikitisha, jibu la swali hilo ni hapana.

Nataka kuongeza kidogo kwenye theolojia ya asili. Maoni yangu ni kwamba kuna theolojia nyingi za asili, na zote ni za kuabudu sanamu. Watu wana theolojia kwa kuangalia uumbaji. Watu wa kale wana theolojia.

Imehakikishwa kuwa ni kitu kilichopotoka. Na kwa kweli, ina ukweli fulani. Uwepo wa Mungu au miungu.

Aina fulani ya ulimwengu usio wa kawaida. Lakini Mungu wangu. Loo, ndiyo, kuna theolojia nyingi za asili kama vile wanadamu walivyo duniani.

Kuna mabilioni yao, lakini ni waabudu sanamu—sauti kutoka kanisa la kimataifa. Agano la Lausanne linaonyesha hekima halisi kuhusu mambo haya.

Sisi, washiriki wa Kanisa la Yesu Kristo kutoka mataifa zaidi ya 150, tunamsifu Mungu kwa wokovu wake mkuu. Tunaamini injili ni habari njema ya Mungu kwa ulimwengu

wote, na tumeazimia kwa neema yake kutii agizo la Kristo, kulitangaza kwa wanadamu wote, na kuwafanya watu wote kuwa wanafunzi. Tunathibitisha kwamba kuna mwokozi mmoja tu na injili moja tu.

Tunatambua kwamba kila mtu ana ujuzi fulani wa Mungu kupitia ufunuo wake wa jumla katika asili, lakini tunakataa kwamba hii inaweza kutuokoa, kwa sababu watu huficha ukweli kwa uovu wao. Pia tunakataa kila aina ya ulinganifu na mazungumzo kama ya kumdharau Kristo na injili, jambo linalomaanisha kwamba Kristo huzungumza kwa usawa kupitia dini na itikadi zote.

Badala yake, kumtangaza Yesu kama mwokozi wa ulimwengu kunamaanisha kutangaza upendo wa Mungu kwa ulimwengu wa wenye dhambi na kuwaalika kila mtu kuitikia kwake kama mwokozi na Bwana katika kujitolea kwa moyo wote kwa toba na imani. Unaweza kupata hilo mtandaoni katika www.lausanne.org na kadhalika. Andika Agano la Lausanne, Agano la Lausanne.

Uwiano, naweza kusema tu mtu, naona mtu akisema, ni nini hicho? Ni mchanganyiko wa dini. Ni, kwa hivyo niliona video hivi majuzi za watu huko Mexico; huko Brazil, watumwa wengi zaidi walipelekwa Brazil kuliko huko Marekani, na wengi wao walijiunga na kuwa Wabrazili na kupoteza baadhi ya utamaduni wao wa Kiafrika, labda wakihifadhi baadhi ya sehemu zake. Lakini katika sehemu moja ya Brazil, nimepoteza sehemu, na kuna utamaduni tofauti wa Kiafrika-Brazil.

Sawa. Na hiyo inajumuisha chakula, ambacho baadhi yake kinaonekana kitamu sana, lakini kwa bahati mbaya, pia kina makanisa ya Katoliki ya Kirumi, lakini pia kinajumuisha kile tunachokiita katika dini za kitamaduni za Kiafrika, lakini sasa ziko Brazili, na si za Kikristo, na watu huchoza na kadhalika na wana makuhani wa kike wanaodai kuwasiliana na upande mwingine na vitu kama hivyo. Na hiyo ni mchanganyiko kati ya Ukatoliki wa Kirumi na dini ya kitamaduni ya Kiafrika ambayo imesafirishwa hadi Brazili.

Watu wazuri, watu wa kirafiki, watu wa kuvutia, na bado wanashiriki katika ibada ya sanamu. Biblia imejaa mafundisho ya moja kwa moja kwamba Yesu pekee ndiye Mwokozi na kwamba imani katika Kristo ndiyo njia pekee ya kupokea wokovu huu. Tunaiona katika Yohana 3:16 maarufu na wafuasi.

Kwa maana Mungu aliupenda ulimwengu sana, hata akamtoa Mwanawe pekee, ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na uzima wa milele. Kwa maana Mungu hakumtuma Mwanawe ulimwenguni ili auhukumu ulimwengu, bali ulimwengu uokolewe katika yeye. Kila mtu amwaminiye hahukumiwi.

Yohana 3:18, yeyote asiyemwamini amekwisha kuhukumiwa kwa sababu hakuamini jina la Mwana pekee wa Mungu. Na hii ndiyo hukumu kwamba nuru imekuja

ulimwenguni, ikimrejelea Yesu. Watu wanapenda giza kuliko nuru kwa sababu matendo yao ni maovu.

Kwa maana kila mtu atendaye maovu huchukia nuru, wala haji kwenye nuru, matendo yake yasije yakafichuliwa. Bali yeye atendaye kweli huja kwenye nuru, ili ionekane wazi kwamba matendo yake yametendwa katika Mungu. Katika Yohana 14:6, Yesu alisema, Mimi ndimi njia, na kweli, na uzima.

Hakuna mtu anayekuja kwa Baba ila kupitia kwangu. Na huyu ndiye Yohana anayesema. Yesu aliposema, Mimi ndimi njia, alimaanisha yeye ndiye mwokozi pekee, mpatanishi pekee kati ya Mungu na mwanadamu.

Katika muktadha wa Yohana 14, Baba ana nyumba mbinguni, na Yesu ndiye njia. Ni neno la Kigiriki linaloamaanisha njia au barabara. Yesu ndiye njia pekee ya kwenda nyumbani kwa Baba mbinguni.

Yaani, yeye ndiye mwokozi pekee. Kuna mwingine ninayesema, nasema fuata utaratibu huu. Yesu anazungumza, na anasema, Mimi ndiye, na inafuatwa na nominati ya kiarifu, ufufuo, na uzima.

Mimi ndimi nuru ya ulimwengu. Katika hali hii, mimi ndimi mlango wa kondoo au mlango wa kondoo. Hilo ni sawa na msemu wake, Mimi ndimi njia.

Yeye ndiye njia ya kwenda nyumbani kwa Baba mbinguni, ambayo ni picha ya mbinguni. Yesu ndiye lango pekee la kuingia zizini mwa kondoo ni la duniani. Hakuna lango lingine la kuingia zizini mwa kondoo wa watu wa Mungu zaidi ya Yesu.

Yeye ndiye njia, mwokozi pekee. Yeye ndiye ukweli. Hiyo ina maana, lakini kwa Yohana, hiyo ina maana kwamba yeye ndiye mfunuaji wa Mungu.

Anamtambulisha Mungu kama hapo awali. Hakuna mtu aliyemwona Mungu. Yohana 1:17, Yohana 1 18, Mungu pekee aliye kwa Baba ndiye aliyemtambulisha.

Neno akawa mwili, akakaa kwetu. 1:14. Nasi tumeuona utukufu wake, hasa katika ishara zake.

Kama ilivyotajwa tayari katika sura ya pili, Utukufu ndiye mwana pekee wa Baba, aliyejaa neema na kweli. Yesu ndiye njia, mwokozi pekee wa ulimwengu. Yeye ndiye kweli, mfunuaji wa Mungu.

Yeye ndiye uzima, mtoaji wa uzima, yeye awapaye uzima wa milele kila mtu amwaminiye. Amin, nawaambia, Yohana 5:24, Yeye asikiaye neno langu na kumwamini yeye aliyenituma, mnaona, Yesu ndiye mfunuaji wa Mungu hata mkisikia

neni lake na kumwamini, mnamwamini Baba. Yeye asikiaye neno langu na kumwamini yeye aliyenituma ana uzima wa milele.

Haingii hukumuni, bali amepita kutoka mautini na kuingia uzimani. Yesu ndiye mtoa uzima wa milele. Si hivyo tu, bali sasa, katika kuzaliwa upya, anatoa uzima.

Anasema, saa inakuja, nayo sasa ipo ambapo wafu watasikia sauti ya Mwana wa Mungu, na wale wasikiao wataishi. Hiyo ni katika kuzaliwa upya. Msishangae hili kwa saa moja . Inakuja ambapo wote waliomo makaburini wataisikia sauti yake, sauti ya Mwana wa Adamu, nao watatoka.

Wale waliotenda mema kwa ufufuo wa uzima, wale waliotenda mabaya kwa ufufuo wa hukumu. Matendo hayaokoi, na matendo yanaonyesha uhalisia au uongo wa imani. Yesu ndiye njia, mwokozi pekee.

Yeye ndiye ukweli, mfunuaji wa Mungu. Yeye ndiye uzima, mtoa uzima. Mimi ndiye ufufuo na uzima, anasema na anaonyesha kwa kumfufua rafiki yake Lazaro, ambaye amekufa kwa siku nne kutoka kaburini.

Mmoja wa dada anasema, Bwana, Bwana, atanuka. Na lugha hiyo inafuatwa na maneno haya. Sikukuambia kama unaamini utaona utukufu wa Mungu? Kuna injili inayoelezea harufu mbaya ya kifo, ambayo haikuonekana kwa sababu Yesu alimfufua na kumfufua Lazaro.

Huo ndio utukufu wa Mungu unaoonekana katika muktadha huo wa kuchukiza. Harufu mbaya ya kifo inashindwa na utukufu wa Mungu katika Kristo. Matendo 4:12, hakuna jina jingine lililotolewa mbinguni katika wanadamu ambalo litupasa kuokolewa kwalo kwa jina la Yesu Kristo wa Nazareti.

Warumi 10:13 hadi 17. Ni vivyo hivyo. Yeye ndiye mwokozi pekee wa ulimwengu.

Kila mtu atakayeliitia jina la Bwana ataokolewa. Paulo ananukuu nabii wa Agano la Kale. Ananukuu Yoeli 2:32. Kwa maana kila mtu atakayeliitia jina la Bwana ataokolewa.

Tofauti ni kwa Yoeli, ilikuwa Yahweh. Kwa Paulo, ni Yahweh, ambaye jina lake ni Yesu. Watamwitaje yeye ambaye hawajamwamini? Na watamwaminije yeye ambaye hawajamsikia? Na watasikiaje bila mtu kuhubiri? Na watahubirije isipokuwa wametumwa? Kama ilivyoandikwa, miguu ya wale wanaohubiri habari njema ni mizuri kiasi gani? Isaya alisema hivi.

Mjumbe angekuja, na mara tu unapomwona, analeta habari njema. Miguu yake ni mizuri kweli. Lakini sasa ni wabebaji wa injili ambao miguu yao ni mizuri.

Lakini si wote waliotii Injili, kwa maana Isaya anasema, Bwana, ni nani aliyeamini aliyoyasikia kutoka kwetu? Isaya 52, ambayo ni sehemu ya kifungu hicho kikuu. Kwa hivyo imani huja kwa kusikia na kusikia kupitia neno la Kristo. Kristo ndiye njia pekee ya kupokea wokovu.

1 Yohana 5 haiwezi kuwa wazi zaidi. Inatofautisha kati ya walio nacho na wasio nacho. Loo, wale walio na uzuri na wale wasio nao? Hapana.

Wale walio na utajiri mwingi na wale wasio na utajiri? Hapana. Wale walio na nguvu nyingi na wale wasio na nguvu? Hapana. Hayo ni mambo tunayoyathamini.

Hili ndilo Mungu analolitunukia. 1 Yohana 5:11 na 12. Na huu ndio ushuhuda kwamba Mungu alitupa uzima wa milele. Na uzima huu umo katika Mwanawe. 1 Yohana 5:11, mstari wa 12. Yeye aliye naye Mwana anao uzima.

Mtu yeyote asiye na Mwana wa Mungu hana uzima. Ni nini kingine kinachoweza kuwa kweli kumhusu? Lakini tunapaswa kuzingatia.

Kwa hivyo, tumeshasema ufunuo wa jumla hauokoi. Lazima umwamini Yesu ili uokolewe. Je, hiyo ina maana kwamba ufunuo wa jumla una kasoro? Hapana, ni, haufunui kila kitu.

Haifunui Utatu au injili, lakini hapana, hakuna kitu. Unaweza kusema kuna kitu kinakosekana ndani yake, lakini hakuna kitu kibaya nacho. Lakini tunapaswa kutambua kwamba hakuna kitu kibaya na ufunuo wa jumla, kwani ni wa kweli na wazi, ukiwasilisha kwa ufanisi ukweli mwingi kumhusu Mungu.

Tatizo si ufunuo wa jumla wala mtoaji wake. Badala yake tatizo liko kwa wapokeaji wake, wanadamu walioanguka. Wakati Warumi 1 inaonyesha kwamba watu wanapaswa kuitikia vyema Mungu kupitia ufunuo wa jumla.

Warumi 1 na 3 hufundisha kwamba wote wana hatia kwa sababu hakuna anayejibu kwa njia hiyo peke yake. Mungu anawataka wanadamu wote wawe wenye haki. 1:18. Lakini hakuna mwenye haki hata mmoja.

Warumi 3:10. Kupitia uumbaji, wote wanamjua Mungu na kweli yake. Warumi 1:19 hadi 21. Lakini Warumi 3:11, hakuna anayeelewa.

Mungu anatoa ushuhuda ili wanadamu wamtafute. Matendo 17:27. Warumi 1:18 hadi 21. Lakini bila neema, hakuna mtu anayemtafuta Mungu.

Warumi 3:11. Hata mmoja. Wanadamu wanapaswa kumcha, kumpenda, kumshukuru, na kumwabudu muumba. Warumi 1:21 hadi 25. Lakini wanambadilisha

kwa sanamu zinazofanana na kiumbe na hawana hofu ya Mungu mbele ya macho yao. Warumi 1:23 hadi 25. Warumi 3:18. Kuna ubadilishanaji huu mbaya.

Badilisha Mungu kwa sanamu. Badilisha ukweli wa Mungu kwa uongo. Uasi huu na hatia yake inayofuata ni ya ulimwengu wote.

Paulo anasisitiza kwamba tatizo haliko katika Mungu au ufunuo wake wa jumla. Paulo anasisitiza kwamba tatizo haliko katika Mungu au ufunuo wake wa jumla bali katika kukataliwa kwa Mungu na ufunuo wake wa jumla. Ufunuo wa jumla unahusianaje na misheni? Kinachosababisha swali hili ni utaratibu wa Paulo katika uinjilisti wa kushawishi ufunuo wa jumla.

Anapomhubiri Yesu kwa Wayahudi wenzake, Paulo anamtaja kama anayetimiza sheria na manabii, akinukuu Agano la Kale. Tazama Matendo 13:13 hadi 52. Lakini anapowahubiria watu kutoka dini zingine, Paulo anaweka injili katika mfumo mpana zaidi.

Katika Matendo 14:8 hadi 18, tulimwona Paulo akimlenga Mungu kwanza kama muumbaji na shahidi wake katika ufunuo wa jumla. Katika Matendo 17:16 hadi 31, kama tulivyooona, pia anamwonyesha Mungu kama muumbaji na asili yake ya kweli na shahidi kupitia uumbaji na majaliwa. Kwa Paulo, basi, ufunuo wa jumla hautoshi kwa wokovu lakini ni mahali muhimu pa kuanzia kwa injili.

Kabla ya wamishonari kufika, Mungu yuko kazini, akiwaeleza wasioamini uwepo wake na utukufu wake. Zaburi 19:1, asili yake ya kimungu, nguvu, na jukumu lake kama muumba. Warumi 1:20, utakatifu wake, haki, na kazi ya hukumu kupitia sheria iliyoandikwa moyoni.

Warumi 2:14.15, na wema wake. Matendo 14:17, Matendo 17:26 na 27. Wamisionari hurudia, hufafanua, na kupanua mawasiliano haya ya awali kwa kushiriki injili.

Wamisionari hawaanzii mwanzo bali hujenga juu ya sehemu ya mawasiliano ambayo Mungu amefanya na wasioamini katika ufunuo wake wa jumla wanapowahimiza waumini kumgeukia Kristo kwa imani. Hivyo, mihadhara kuhusu ufunuo wa jumla huisha . Kumjua Mungu kupitia ufunuo maalum.

Kama ilivyoelezwa kutoka Waebrania 1:1 na 2, kuna tofauti kati ya ufunuo katika Agano la Kale na Jipya, lakini hatuthubutu kukosa umoja wa msingi wa ufunuo wa Mungu katika Agano la Kale na Jipya. Zamani sana, Mungu alisema na baba zetu kwa njia nyingi, ESV. Lakini katika siku hizi za mwisho, amesema nasi kupitia Mwanawe, ambaye alimteua kuwa mrithi wa vitu vyote, ambaye kwa yeye pia aliumba ulimwengu.

Ndiyo, kuna tofauti kama tulivyoona hapo awali, kama vile tofauti kubwa, lakini kuna jambo la kawaida. Zamani sana, Mungu alizungumza na baba. Katika siku hizi za mwisho, amesema nasi kupitia mwanawe.

Mungu anajifunua katika Agano la Kale na Jipya. Yeye ndiye mwandishi wa ufunuo wa kibiblia. Yeye ndiye mfunuaji, Mungu anayesema.

Kwa kweli, ingawa kuna ufunuo unaoendelea katika Biblia nzima, hasa kutoka Agano la Kale na Jipya, ufunuo wa Agano la Kale na Jipya umeunganishwa kwa sababu yote ni hotuba ya Mungu takatifu. Ninaweza kuongeza haraka katika maneno ya kibinadamu. Pia ni wazi kutoka kwa Waebrania 1 :1 na 2, kwamba ufunuo wa Mungu ni unaoendelea.

Yaani, anajifunua polepole kwa watu wake baada ya muda. Mungu alizungumza kupitia manabii na amesema kupitia mwanawe. Asili ya ufunuo inayoendelea inahusishwa bila shaka na utoaji wa Mungu taratibu kwa wanadamu katika historia yote.

Umoja na hali ya kuendelea ya ufunuo wa Mungu vinajitokeza wazi katika maneno ya Yesu yanayojulikana, Mathayo 5:17 na 18. Kama sehemu ya Mahubiri ya Mlimani, Bwana wetu alisema, msidhani nimekuja kuitangua torati au manabii. Sikuja kuitangua bali kuitimiliza.

Kwa maana amin nawaambia, hata mbingu na nchi zitakapoondoka, hakuna hata nukta moja, wala nukta moja itakayoondoka katika torati, hata yote yatimie. Tunaona umoja wa ufunuo kwa njia tatu. Yesu anafundisha kwamba habatilishi bali anatimiza torati na manabii.

Huo ni ufunuo wa Agano la Kale. Madai yake ya wazi kuhusu kudumu kwa sheria na manabii na msisitizo wake kwamba yote yatatimizwa. Kwa hivyo, njia tatu.

Hakuja kuharibu bali kutimiza. Kwanza, anasema, hadi nukta na kidokezo, hakuna nukta na kidokezo kimoja kitakachopita. Yaani, ni cha kudumu.

Hadi yote yatimizwe, yaani, anasisitiza ukweli kwamba yatatimizwa au yatatimizwa. Mungu atatimiza makusudi aliyotoa neno lake. Hali ya ufunuo huo inayoendelea pia iko wazi.

Sheria na manabii vinasonga mbele kuelekea utimilifu katika Yesu. Ufunuo wa Agano la Kale, aina mbalimbali. Nataka kutoa sifa hapa kwa profesa wangu wa zamani wa theolojia ya kimfumo, ambaye sasa yuko pamoja na Bwana, Robert J. Dunsweiler , ambaye alifundisha katika Seminari ya Theolojia ya Kibiblia huko Hatfield, Pennsylvania, na ambaye aliacha alama yake kwa wengi wetu, kwetu sote tuliosoma chini yake.

Hakika aliniacha ndani yangu katika suala la mbinu na ukuu wake. Natumai nilionyesha baadhi ya tabia zake nzuri alipokuwa akishughulika na wengine, hasa wale ambao hawakubaliani nasi na kadhalika. Wow. Aina mbalimbali.

Mungu anajifunua katika Agano la Kale kwa njia tofauti. Waebrania 1:1. Hizi ni pamoja na theofani, maono na ndoto, Urimu na Thumimu, kupiga kura, miujiza, hotuba inayosikika, na matamko ya kinabii. Tutachunguza kila moja ya haya kwa zamu.

Theophani ni udhihirisho wa Mungu kwa hisia za binadamu, hasa kuona. Mungu asiyeonekana anajionyesha kwa kumtokea Musa kwenye kichaka kinachowaka moto, Kutoka 3 :1-6. Jinsi Musa alivyoshangaa. Hajawahi kuona kichaka kama hiki hapo awali.

Bwana akamwambia Musa, Sasa utaona nitakachomtendea Farao; maana kwa mkono hodari atawaacha watu wangu watoke, na kwa mkono hodari atawafukuza watoke katika nchi yake.

Mungu alizungumza na Musa na kumwambia, Mimi ni Bwana. Nilimtokea Ibrahimu, Isaka, na Yakobo kama Mungu Mwenyezi. Lakini kwa jina la Bwana, sikujitambulisha kwao.

Pia niliweka agano langu nao la kuwapa nchi ya Kanaani. Na ninasoma katika sura isiyo sahihi, naomba msamaha. Sura ya 3 ya Kutoka.

Basi Musa alikuwa akilichunga kundi la Yethro mkwewe, kuhani wa Midiani, naye akaliongoza kundi lake upande wa magharibi wa jangwa, akafika Horebu, mlima wa Mungu. Malaika wa Bwana akamtokea katika mwali wa moto kutoka katikati ya kichaka.

Akatazama, na tazama, kijiti kilikuwa kinawaka moto, lakini hakikuteketea. Musa akasema, Nitageuka nione maono haya makubwa, kwa nini kijiti hakiteketei. Bwana alipoona ya kuwa amegeuka ili aone, Mungu akamwita kutoka kwenye kijiti, Musa, Musa.

Akasema, Mimi hapa. Kisha akasema, Usikaribie, vua viatu vyako miguuni mwako. Kwa maana mahali unaposimama ni ardhi takatifu.

Akasema, Mimi ni Mungu wa baba yako, Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo. Musa akaficha uso wake kwa sababu aliogopa kumtazama Mungu, hata kwa sura hii ya Mungu inayoonekana. Ilikuwa ardhi takatifu kwa sababu Mungu alijifunua hapo.

Sekunde moja baada ya Mungu kuacha kufichua uwepo wake hapo, si mahali patakatifu tena. Nami napenda kutania na kusema, kama hili lingetokea leo, Musa au mtu mwingine angekuwa akiuza vikombe vidogo vya mchanga, mchanga mtakatifu, na kadhalika. Na hilo lingekuwa jambo la kipuuzi.

Theophani ni mwonekano wa Mungu asiyeonekana kwa wanadamu. Mungu alijifunua kwa Israeli katika kitu kama nguzo, nguzo ya wingu mchana na nguzo ya moto usiku. Kutoka 13:31.

Na Isaya alimwona Bwana. Subiri kidogo. Mungu haonekani.

Hiyo ndiyo maana kamili ya theofani. Mungu asiyeonekana anaonekana kwa sehemu. Isaya alimwona kama mfalme kwenye kiti chake cha enzi.

Katika mwaka ule Mfalme Uzia alipokufa, Isaya 6, nilimwona Bwana ameketi katika kiti cha enzi kilicho juu na kilichoinuliwa. Na pindo lake la vazi lake, pindo lake, lilijaza hekalu. Juu yake walisimama maserafi.

Kila mmoja alikuwa na mabawa sita. Kwa mawili, alifunika uso wake na kwa mawili, alifunika miguu yake.

Akaruka na wawili. Na mmoja akamwita mwenzake, akasema, Mtakatifu, Mtakatifu, Mtakatifu ni Bwana wa majeshi; Dunia yote imejaa utukufu wake.

Na misingi ya kizingiti ikatetemeka kwa sauti ya yule aliyeita. Na nyumba ikajaa moshi. Nikasema, Ole wangu, kwa maana nimepotea.

Kwa maana mimi ni mtu mwenye midomo michafu, nami ninakaa kati ya watu wenye midomo michafu. Kwa maana macho yangu yamemwona Mfalme, Bwana wa majeshi. Hiyo ni mifano mitatu tu.

Kichaka kinachowaka. Isaya alimwona Bwana akiwa juu na ameinuliwa. Mungu kwa neema aliwaongoza Israeli, akiwatokea Israeli.

Mchana na usiku katika nguzo ya wingu, katika nguzo ya moto. Mungu wangu, walilala wakiwa wamewasha taa ya usiku. Taa kubwa ya usiku.

Loo, kijana. Maono na ndoto ni njia ambayo Mungu hujulisha mapenzi yake kwa watakatifu wa Agano la Kale, ikiwa ni pamoja na Danieli. Katika maono katika Danieli 10, 4 na 5. Na kwa Yakobo katika ndoto katika Mwanzo 28.

Danieli 10:4 hadi 9. Siku ya 24 ya mwezi wa kwanza, nilipokuwa nimesimama kando ya mto mkubwa, yaani Tigri, niliinua macho yangu, nikaona, na tazama, mtu aliyevaa kitani, amejifunga mkanda wa dhahabu safi kutoka Ufazi kiunoni mwake; mwili wake

ulikuwa kama gauni, uso wake kama kuonekana kwa umeme, macho yake kama taa za moto, mikono na miguu yake kama kung'aa kwa shaba, na sauti ya maneno yake kama sauti ya umati wa watu. Nami, Danieli, peke yangu, niliona maono hayo; kwa maana watu waliokuwa pamoja nami hawakuyaona maono hayo.

Lakini tetemeko kubwa likawajia, nao wakakimbia kujificha. Kwa hiyo, niliachwa peke yangu, nikaona maono haya makubwa, wala sikusalia na nguvu zozote ndani yangu. Mwonekano wangu mng'ao ulibadilika kwa kutisha, wala sikubakiwa na nguvu zozote.

Kisha nikasikia sauti ya maneno yake, na niliposikia sauti ya maneno yake, nikaanguka kifudifudi katika usingizi mzito, kifudifudi changu kikiwa chini. Maono ya Yakobo yameandikwa katika Mwanzo 28:17, 10 hadi 17. Baada ya haya, tutaachia hotuba yetu ijayo.

Tunaangalia njia tofauti ambazo Mungu hujifunua katika Agano la Kale, njia tofauti za ufunuo maalum. Ufunuo huu si kwa watu wote wakati wote, lakini ni kwa watu wa Mungu katika nyakati maalum na mahali maalum. Akiwa njiani kwenda kwa Labani, Yakobo aliota ndoto.

Yakobo akaondoka Beer-sheba na kuelekea Harani. Akafika mahali fulani, akakaa huko usiku huo kwa sababu jua lilikuwa limetua. Akachukua jiwe moja kutoka hapo, akaliweka chini ya kichwa chake, akalala hapo.

Akaota ndoto, akaota ndoto, na tazama, ngazi imesimamishwa juu ya nchi, na kilele chake kilifika mbinguni. Na tazama, malaika wa Mungu walikuwa wakipanda na kushuka juu yake. Na tazama, Bwana alisimama juu yake, akasema, Mimi ni Bwana, Mungu wa Ibrahimu, baba yako, na Mungu wa Isaka; nchi uilalayo nitakupa wewe na uzao wako.

Uzao wako utakuwa kama mavumbi ya nchi. Utaenea upande wa magharibi, na mashariki, na kaskazini, na kusini. Na katika wewe na katika uzao wako jamaa zote za dunia zitabarikiwa.

Tazama, mimi nipo pamoja nawe, nami nitakulinda popote uendapo, nami nitakurudisha katika nchi hii, kwa maana sitakuacha hata nitakapotimiza niliyokuahidi.” Ndipo Yakobo akaamka kutoka usingizini, akasema, “Hakika Bwana yuko mahali hapa.”

Nami sikujua. Akaogopa na kusema, Mahali hapa panatishaje? Hapa si pengine ila ni nyumba ya Mungu. Na hapa ni lango la mbinguni.

Tutaanza hotuba yetu kuhusu njia za ufunuo maalum za Agano la Kale katika hotuba yetu inayofuata.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatifu. Hii ni kipindi cha 9, Theolojia ya Ufunuo wa Jumla, Kumjua Mungu Kupitia Ufunuo Maalum, Aina za Agano la Kale, Waebrania 1:1-2.